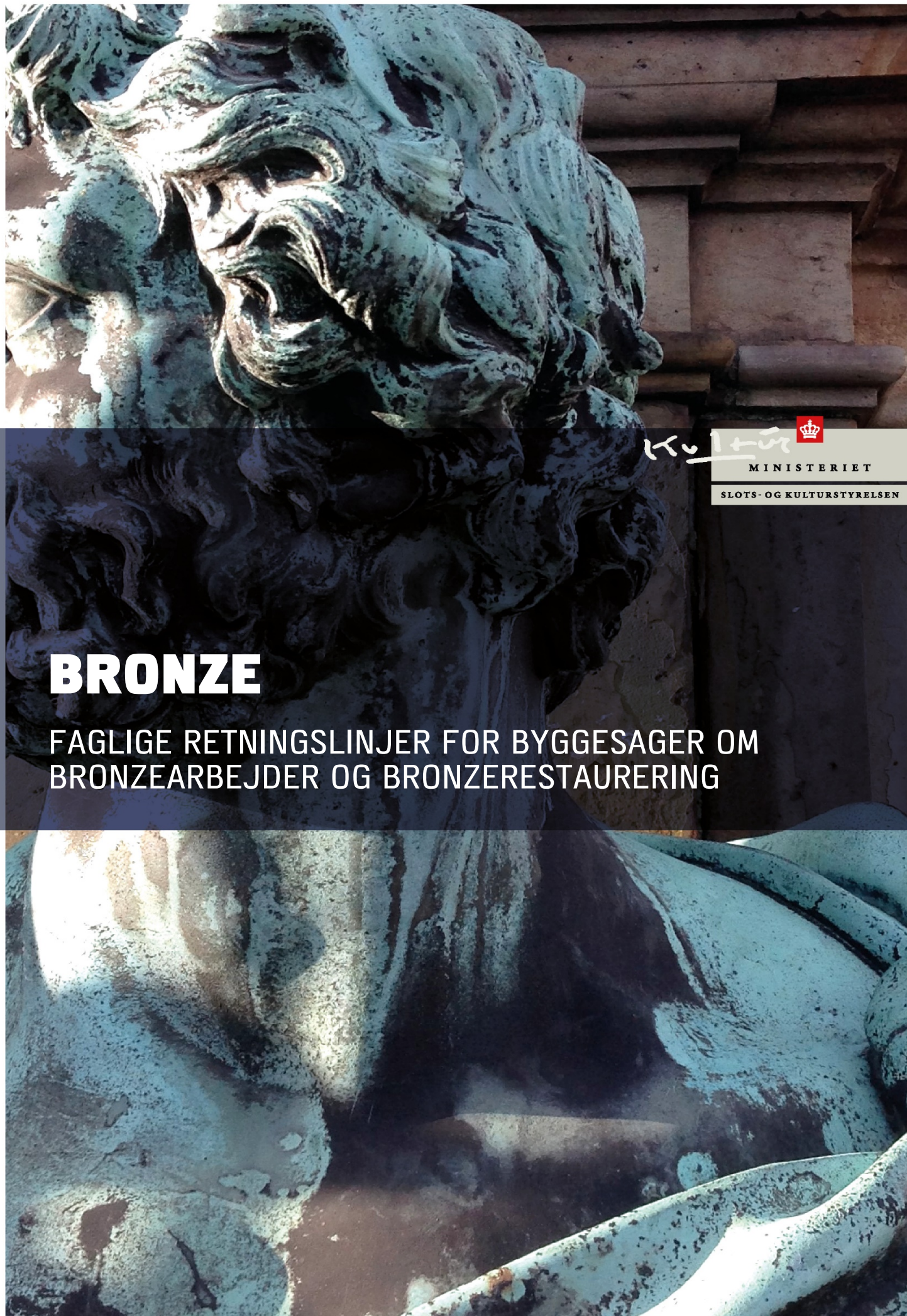

MINISTERIET

SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

BRONZE

FAGLIGE RETNINGSLINJER FOR BYGGESAGER OM
BRONZEARBEJDER OG BRONZERESTAURERING

INDHOLD

INTRODUKTION	3
SLOTS- OG KULTURSTYRELSENS PRAKSIS	4
Praksis.....	4
Støttemuligheder.....	4
ANSØGNINGENS INDHOLD	5
Fuldmagt.....	5
Budgetskema.....	5
SAGSBEHANDLINGEN	7
FAGLIG BAGGRUNDSVIDEN	9
Bronze i historien.....	9
Fremstilling af bronze.....	9
Fremstilling af bronzestatuer	9
Korrosion og patinering	10
Overfladebehandling	10
Afrensning.....	11
Løbende vedligeholdelse	11
PRINCIPIELLE AFGØRELSER OG UDTALELSER	12
EKSEMPLER PÅ BETINGELSER	13
KILDER	14
LÆSEVEJLEDNING	15

Udgivet af

Slots- og Kulturstyrelsen, Center for Kulturarv, Fredede Bygninger

Redaktion

Lisa Marie Gerdes, Luna Dyre, Eva Sievert Asmussen, Slots- og Kulturstyrelsen

Forsidebillede

Slots- og Kulturstyrelsen

Publiceret december 2020

ISBN: 978-87-93942-21-9 (pdf)

EAN: 9788793942219

1

INTRODUKTION

Slots- og Kulturstyrelsens bygningsfredningsmyndighed har udarbejdet en række faglige retningslinjer for behandling af byggesager på de fredede bygninger i Danmark.

I retningslinjerne har vi nedskrevet vores praksis for at sikre en ensartet og gennemsigtig forvaltning.

Vi har udarbejdet de faglige retningslinjer som et værktøj til sagsbehandling for styrelsens medarbejdere.

De faglige retningslinjer henvender sig endvidere til fagfolk, myndigheder, ejere og andre særligt interesserede.

HER KAN DU LÆSE MERE

Læsevejledning til de faglige retningslinjer findes bagerst i dokumentet.

Mere information om bygningsbevaring og restaurering kan findes i Slots- og Kulturstyrelsens informationsblade om restaurering og bygningsbevaring.

HENVISNING

Find bygningsfredningsloven på retsinformation.dk

Find Slots- og Kulturstyrelsens informationsblade på slks.dk

Find flere faglige retningslinjer på slks.dk

2

SLOTS- OG KULTURSTYRELSENS PRAKSIS

Slots- og Kulturstyrelsens praksis er baseret på faglig viden om arkitektur, bygningskultur, byggeteknik og kulturhistorie. Desuden kan vores praksis være bestemt af udtalelser fra Det Særlige Bygningssyn og principielle afgørelser fra Kulturministeriets departement. Endelig er vores praksis baseret på erfaringer fra fredningsgennemgangen 2010-2016.

Efter forvaltningsretten træffer vi altid afgørelse efter en konkret vurdering af den enkelte ansøgning.

PRAKSIS

Slots- og Kulturstyrelsens generelle praksis for behandling af sager om bronzearbejder og bronzerestauration i de fredede bygninger er følgende:

Partiel (delvis) afrensning kan som udgangspunkt anvendes på bronzeobjekter, hvor aflejringer og misfarvninger er begrænset til afgrænsede områder. Slots- og Kulturstyrelsen er tilbageholdende med at give tilladelse til partiel afrensning på bronzeobjekter, hvor aflejringer og misfarvninger præger hele objektet, da det kan være særlig kompliceret at genskabe en ensartet genpatinering.

Totalafrensning bør som udgangspunkt undgås på bronzeobjekter med høj signifikans, med mindre der er tale om tilfælde, hvor en totalafrensning er nødvendig for at sikre objektets bevaring.

STØTTEMULIGHEDER

Slots- og Kulturstyrelsen har mulighed for at yde økonomisk støtte til bygningsarbejder, der styrker eller opretholder et bronzeobjekts bærende fredningsværdier.

For at kunne modtage støtte, er det som udgangspunkt en forudsætning, at bygningsarbejderne opretholder, understøtter, udbygger eller reetablerer bronzeobjektets fredningsværdier.

For at komme i betragtning til støtte må bygningsarbejderne ikke være igangsat.

HENVISNING

Find bygningsfredningsloven på retsinformation.dk

Læs mere om fredningsværdier og signifikans i kapitlet om [sagsbehandlingen](#).

3

ANSØGNINGENS INDHOLD

Dette kapitel redegør for, hvad en ansøgning typisk skal indeholde, for at sagen er tilstrækkeligt oplyst og kan behandles af Slots- og Kulturstyrelsen.

Slots- og Kulturstyrelsen forholder sig til, om ansøgningsmaterialet indeholder de nødvendige oplysninger, for at vi kan træffe afgørelse i sagen. Hvis vi vurderer, at der kun mangler få oplysninger, vil vi typisk anmode om supplerende materiale. Hvis vi vurderer, at en større del af ansøgningsmaterialet mangler, giver vi typisk afslag på uoplyst grundlag. Ansøger er i de tilfælde nødt til at indsende en ny, fuldt oplyst ansøgning.

HVAD SKAL ANSØGNINGEN INDEHOLDE?

Ansøgning om	Indhold
Restaurering af bronzeobjekter	• Indhold • Fotografier af bronzeobjektet • Historisk redegørelse herunder beskrivelse af den oprindelige intention • Rapport om genstandens tilstand • Beskrivelse af den ønskede metode for restaurering • Beskrivelse af planer for fremtidig vedligeholdelse af bronzeobjektet

FULDMAGT

Hvis ansøgeren ikke er ejer af bygningen jf. Tingbogen, skal der vedlægges en gyldig fuldmagt fra bygningens ejer.

Ved fredede bygninger, der er opdelt i ejerlejligheder betyder det, at der skal foreligge en fuldmagt fra ejerforeningen.

Det skal fremgå af fuldmagten, hvem der udsteder fuldmagten, og hvem fuldmagten er udstedt til. Fuldmagten skal være dateret. Det skal klart fremgå, hvilke bygningsarbejder, fuldmagten gælder.

Fuldmagten skal være udstedt til den person eller virksomhed, der søger om tilladelse til at udføre bygningsarbejder på den fredede bygning.

BUDGETSKEMA

Man ansøger om tilskud ved at vedlægge et udfyldt budgetskema til ansøgningen.

Budgetskemaet skal indeholde stamoplysninger om den fredede bygning samt oplysninger om bygningens ejer. Budgetskemaet skal også indeholde oplysninger og prisoverslag over de forventede omkostninger ved

HENVISNING

Find Slots- og Kulturstyrelsens budgetskema på slks.dk

bygningsarbejderne. Ofte vil der forekomme bygningsarbejder, som ikke er støtteberettigede, og det er derfor vigtigt at opliste de forskellige udgifter separat.

4

SAGSBEHANDLINGEN

Dette kapitel beskriver en række parametre, som Slots- og Kulturstyrelsen vurderer og opvejer til at træffe en afgørelse i den enkelte sag.

FREDNINGSVÆRDIER OG SIGNIFIKANS

I behandlingen af byggesager, foretager Slots- og Kulturstyrelsen først en vurdering af bygningens bærende fredningsværdier og en vurdering af bygningens signifikans.

Bærende fredningsværdier

Vi vurderer, om de ansøgte arbejder understøtter og opretholder bygningens bærende fredningsværdier.

Der kan f.eks. knytte sig bærende fredningsværdier til bronzeobjektets form, overflade eller bevaringstilstand.

FREDNINGSVÆRDIER KORT FORTALT

De bærende fredningsværdier er summen af en bygningens arkitektoniske, kulturhistoriske og miljømæssige værdier. De bærende fredningsværdier udgør bygningens særlige og umistelige værdier. De bærende fredningsværdier skal være synlige og håndgribelige bygningselementer.

Signifikans

Herudover vurderer Slots- og Kulturstyrelsen bygningens signifikans. Generelt vil en høj signifikans medføre en forholdsvist restriktiv forvaltning. Bygninger med en lav signifikans vil typisk medføre en mindre restriktiv forvaltning.

Vurderingen af bygningens signifikans sker på baggrund af en vurdering af:

- Bygningens autenticitet
- Bygningens integritet

SIGNIFIKANS KORT FORTALT

Signifikans er et udtryk for bygningens betydning set i forhold til andre fredede bygninger af samme type. Signifikans vurderes ud fra sjældenhed, kvalitet og bevaringstilstand.

INTENTION

Slots- og Kulturstyrelsen vurderer om de ansøgte arbejder understøtter skaberens/kunstnerens oprindelige intention for bronzeobjektet. F.eks. kan et bronzeobjekt være tiltænkt at fremstå bruneret, så objektets detaljer er mest muligt synlige, eller naturligt patineret med en irgrøn overflade.

ORDFORKLARING

Autenticitet er et udtryk for bygningens ægthed. Både oprindelige og senere tilkomne bygningsdele indgår i vurderingen af bygningens autenticitet.

Integritet er et udtryk for, hvor helstøbt bygningen fremstår i sig selv og i forhold til omgivelserne.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, om der knytter sig særlig kulturhistorisk værdi til bronzeobjektets patinering.

OMGIVELSER

Bronzeobjektet indgår typisk i en by- eller bygningsmæssig sammenhæng. Slots- og Kulturstyrelsen vurderer derfor, om relationen mellem bronzeobjektet og by/bygning, i forhold til f.eks. materialitet, er intentionel, og om bronzeobjektets overflade og patinering derfor bør spille sammen med by/bygning.

TEKNISK TILSTAND

Det kan være nødvendigt at istandsætte bronzeobjektet for at fremtidssikre objektet mod korrosion. Slots- og Kulturstyrelsen vurderer derfor, om der er tale om arbejder, som er nødvendige for at sikre bronzeobjektets bevaring.

FREMTIDIG VEDLIGEHOLDELSE

I forbindelse med en istandsættelse skal det vurderes, hvordan den fremtidige vedligeholdelse tænkes udført og opretholdt. Herunder skal der tages stilling til, om bronzeobjektet fremadrettet skal have lov til at patinere.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER I SAGSBEHANDLINGEN

Slots- og Kulturstyrelsen er særligt opmærksom på at vurdere følgende spørgsmål i sager vedr. bronzearbejder og bronzerestaurering.

- Er de ansøgte arbejder nødvendige for at sikre bronzeobjektets bevaring?
  - Vil den ansøgte restaurering understøtte de intentioner, skaberen oprindeligt havde for bronzeobjektets helhed og fremtoning?
  - Vil den ansøgte restaurering understøtte bronzeobjektets kulturhistoriske værdi?
  - Vil den ansøgte overfladebehandling understøtte bronzeobjektets relation til omgivelserne?
  - Foreligger der en plan for fremtidig vedligeholdelse af bronzeobjektet?
-

5

FAGLIG BAGGRUNDSVIDEN

Formålet med dette kapitel er at introducere læseren til væsentlige dele af den faglige baggrundsviden, som ligger til grund for Slots- og Kulturstyrelsens behandling af byggesager om bronzearbejder og bronzerestauring.

Yderligere baggrundsviden kan findes i Slots- og Kulturstyrelsens informationsblade.

BRONZE I HISTORIEN

Bronze blev anvendt i Danmark allerede i bronzealderen (1.700 f.Kr. til 500 f.Kr.). Bronze blev i denne periode primært anvendt til fremstilling af redskaber, våben og smykker. I jernalderen (500 f.Kr. til 850 e.Kr.) blev brugen af bronze til dels erstattet af jern. Bronze blev da forsat anvendt til værdigenstande som kirkeklokker og mønter.

I renæssancen (1536-1660) blev bronze brugt til fremstilling af kanoner og til fremstilling af pragtmonumenter med forbillede i den klassiske kunst.

FREMSTILLING AF BRONZE

Bronze er en metallegering fremstillet ved sammensmeltning af kobber og tin. For at forbedre sammenflydning af metallerne kan der ved sammensmeltningen tilsættes bly.

FREMSTILLING AF BRONZESTATUER

Bronzestatuer kan fremstilles som støbte eller konstruerede skulpturer.

Ved fremstilling af en konstrueret bronzestatue udformes et skelet i jern eller stål, som statuen efterfølgende modelleres op omkring med bronzeplader, som bearbejdes, bukkes og svejses sammen.

Ved fremstilling af støbte skulpturer findes der flere teknikker til at fremstille en støbeform.

Ved cire perdue (fr. 'tabt voks') fremstilles støbeformen ved, at f.eks. en lermodel støbes ind i en silikoneform eller en gipsform. Ved indstøbning i silikone, kan man bevare lermodellen, da silikoneformen kan skæres op, og lermodellen tages ud. Der hældes flydende voks ned i formen, hvor tomrummet efter lermodellen er. Gips og/eller silikone fjernes, så voksmodellen kommer frem.

Ved direkte cire perdue fremstilles støbeformen ud fra en voksmodel, der er fremstillet ved direkte modellering, og der findes derfor kun denne ene model.

Den videre fremgangsmåde for fremstilling af en støbeform og støbning af en bronzeskulptur er herfra ens.

Voksmodellen monteres på et indløbssystem, der skal sikre, at formen ved støbning fyldes helt op. Voksmodel og indløbssystem indstøbes i en formmasse

---

ORDFORKLARING

Et indløbssystem består af en række indløbskanaler (støbekanaler), hvor den flydende bronze hældes gennem og fylder op.

af gips. Når gipsen er tør, smeltes voksemnet væk, og der opstår et hulrum i gipsstøbeformen. Flydende bronze hældes ned i gipsstøbeformen. Hvis det færdige emne ikke skal være massivt, tømmes gipsstøbeformen efter et stykke tid for den flydende bronze, der ikke endnu er størknet. Efter afkøling hugges gipsstøbeformen væk, og bronzeelementet fremkommer. Indstøbningskanaler saves af og/eller lukkes. Hvis den færdige skulptur består af flere individuelle støbninger, samles delene ved svejsning. Enkelte ældre bronzestatuer er samlet med nittede samlinger, der ikke er nær så modstandsdygtige som de svejsede samlinger.

Man kan etablere afstivning i skulpturens indre for at forhindre, at bronzeskulpturen synker sammen på grund af materialets egenvægt. Ældre afstivning vil typisk være udført i jern og fungerer også som fastgørelse til piedestalen. Nyere afstivning udføres i rustfrit stål.

Bronzeobjektet renses for grater, samlingsrande og andre uregelmæssigheder ved brug af mejsel og fil (ciselering). Til sidst overfladebehandles bronzestatuen.

KORROSION OG PATINERING

Korrosion er den naturlige, uønskede kemiske nedbrydning af metaller og legeringer, som forekommer på bl.a. bronze.

Nyfremstillet bronze fremstår laksefarvet. Når bronzen udsættes for ilt og vand bliver farven brun. Bronzes naturlige patinering kaldes irring, som opstår ved bronzens oxidering i mødet med atmosfæren. Ir er i sig selv beskyttende, men kan medføre dannelse af opløselige kobberforbindelser, hvis luften er forurennet med f.eks. ammoniak eller svovldioxid.

Forurening fra luften danner korroderende saltaflejringer på bronzens yderside og viser sig typisk som sorte, brune og hvide misfarvninger, der løber ned ad statuen og lægger sig på undersiden eller i fordybninger. Forurening forårsages typisk af biltrafik og fugleekskrementer.

Frem til slutningen af 1800-tallet blev de fleste bronzestatuer løbende vedligeholdt med afrensning og derefter bruneret samt voksbehandlet. Skulpturerne fremstod derfor typisk med brune overflader. På grund af manglende løbende vedligeholdelse er mange bronzestatuer blevet irgrønne.

OVERFLADEBEHANDLING

I antikken var det almindeligt at bemale statuer i både marmor og bronze. Bemalingen havde, ud over et kunstnerisk udtryk, en beskyttende virkning, da bronzen dermed blev beskyttet imod vand og ilt.

Forgyldning blev oftest anvendt på de statuer, som ikke var fremstillet af de ædle metaller. Dette gør sig f.eks. gældende ved rytterstatuen af Christian V, som oprindeligt blev fremstillet af bly og derpå forgyldt.

En traditionel overfladebehandling af bronze vil typisk udføres som brunpatinering (brunering). Ved denne proces fremskyndes korrosionen under kontrollerede forhold, indtil den ønskede farve er opnået. Afsluttende behandles med et vokslag, som beskytter bronzen mod yderligere korrosion. Ved kontrolleret patinering ændres overfladestrukturen på bronzen, og voksen vil have lette ved at vedhæfte.

ORDFORKLARING

Ædle metaller er metaller, som ikke er i stand til at danne kemiske forbindelser med andre grundstoffer. De findes derfor frit i naturen.

ORDFORKLARING

Ætselud er en stærk, basisk opløsning af natriumhydroxid, der spaltes fedtstoffer.

Sort- og brunpatinering opnås ved, at bronzen opvarmes samtidig med, at overfladen undervejs pensles med en svovlholdig opløsning. For at opnå en grøn patinering anvendes en kobbernitratoopløsning. Der kan være udfordringer forbundet med partiel patinering i irgrøn, da en naturlig irgrøn patinering og en fremskyndet (kunstig) irgrøn patinering ikke nødvendigvis vil patinere ensartet og derfor kan danne synlige overgange eller fremstå spættet.

AFRENSNING

Det kan være nødvendigt at afrense bronzen for skadelige korrosionslag for at afbryde korrosionsprocessen. Tidligere har man skuret bronzestatuernes med øleddike eller vasket dem af med ætselud. I dag fjernes de skadelige korrosionslag ved afvaskning og evt. afslibning ind til det rene, laksefarvede bronzelag.

De skadelige korrosionslag kan fjernes enten ved partiel afrensning, hvor alene de angrebne områder rengøres eller ved totalafrensning, hvor hele bronzeelementet afrenses for korrosionslag.

Partiel afrensning er tilstrækkeligt, hvis det kun er små adskilte eller større sammenhængende områder af bronzeelementet, der er angrebet. Det kan f.eks. være hvis undersiden af bronzeelementet er præget af aflejringer, eller der er mindre aflejringer i bronzeelementets fordybninger. Partiel afrensning kan også anvendes for at fjerne uønsket overmaling som graffiti.

Totalafrensning anvendes, hvis bronzeelementet har misfarvninger og/eller aflejringer flere steder, og det ud fra en faglig vurdering skønnes, at en partiel afrensning ikke vil være tilstrækkelig.

Efter endt afrensning kan man genpatinere bronzen til den ønskede farve og tilføje et beskyttende vokslag.

LØBENDE VEDLIGEHOLDELSE

Bronzestatuers vedligeholdelse ved, at overfladerne løbende afvaskes for skadelige korrosionslag og efterfølgende overfladebehandles med voks for dermed at beskytte bronzen mod fornyet korrosion.

6

PRINCIPIELLE AFGØRELSE OG UDTALELSE

I dette kapitel henviser vi til principielle klageafgørelser truffet af Kulturministeriets departement og udtalelser fra Det Særlige Bygningssyn, der danner præcedens for vores generelle praksis.

AFGØRELSE FRA KLAGEINSTANS

Der findes ingen klageafgørelser truffet af Kulturministeriets departement vedrørende bronzearbejder og bronzerestauration.

UDTALELSE FRA DET SÆRLIGE BYGNINGSSYN

Indholdet af disse faglige retningslinjer er forelagt Det Særlige Bygningssyn den 3. september 2019.

Der foreligger ikke generelle udtalelser om sager vedr. bronzearbejder og bronzerestauration fra Det Særlige Bygningssyn.

7

EKSEMPLER PÅ BETINGELSER

Ifølge bygningsfredningslovens § 10, stk. 2 kan en tilladelse gøres betinget af gennemførelse af foranstaltninger, som ikke fremgår af ansøgningen. Derfor kan der i en tilladelse til bygningsarbejder være stillet betingelser, som skal opfyldes, for at tilladelsen er gældende.

Nedenstående er *eksempler* på betingelser, som *kan* forekomme i en afgørelse, hvis Slots- og Kulturstyrelsen i den konkrete sag har vurderet, at det er nødvendigt for at opretholde fredningsværdierne i den fredede bygning.

AFRENSNING

- Bronzen skal afrenses med største forsigtighed, således at så lidt som muligt af bronzen fjernes.

BRUNPATINERING

- Den afsluttende overfladebehandling skal fremstå mat.
  - Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende et prøvefelt.
-

8

KILDER

Frydendal, F. (1999). *Rytterstatuen på Amalienborg Plads*. København: Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Slots- og Kulturstyrelsen. (2019). *Bronze - Historie og patinering*. København: Slots- og Kulturstyrelsen.

Svensen, J. (oktober 2014). *Bronzestøbning efter Cire Perdue metoden*. Hentet fra shellcasting.dk: <https://shellcasting.dk/wp-content/uploads/2014/10/Bronzest%c3%b8bning-efter-Cire-Perdue-metoden.pdf>

9

LÆSEVEJLEDNING

BAGGRUND OG HENSIGT

Slots- og Kulturstyrelsen har i perioden 2018-2020 udarbejdet en række faglige retningslinjer for vores myndighedsbehandling af ansøgninger om bygningsarbejder i de fredede bygninger.

Retningslinjerne bidrager til at belyse Slots- og Kulturstyrelsens forvaltning af bygningsfredningsloven for offentligheden.

Formålet med formidlingen af de faglige retningslinjer er, at hjælpe bygningsejere og rådgivere til at fremsende en fyldestgørende ansøgning og samtidig give indsigt i styrelsens sagsbehandling.

De faglige retningslinjer er opdelt i kategorier, der omfatter forskellige bygningsdele, materialer og installationer.

INTRODUKTION TIL KATEGORISERINGEN

De faglige retningslinjer kan læses i sammenhæng med hinanden, da de fleste byggesager typisk omfatter bygningsarbejder, der berører flere forskellige emner.

Retningslinjerne kan også læses i sammenhæng med Slots- og Kulturstyrelsens informationsblade om bygningsbevaring. De enkelte faglige retningslinjer er nummererede, og disse numre svarer til nummereringen af informationsbladene.

INTRODUKTION TIL TEKSTENS INDHOLD

De faglige retningslinjer består af en række kapitler. Grå bokse i brødteksten indeholder eksempler i tegning. Farvet tekst i brødteksten indeholder korte beskrivelser af hhv. fredningsværdier og signifikans, opmærksomhedspunkter i sagsbehandlingen og eksempler på betingelser, man kan finde i en afgørelse. Informationer i marginen understøtter brødteksten, og her finder man ordforklaringer, billedtekster og henvisninger.

HENVISNING

Find Slots- og Kulturstyrelsens informationsblade på slks.dk

SÅDAN LÆSES KAPITLERNE

Kapitel 1. Introduktion

Generel introduktion til de enkelte faglige retningslinjer.

Kapitel 2. Slots- og Kulturstyrelsens praksis

Beskrivelse af Slots- og Kulturstyrelsens nuværende praksis. Praksis revideres løbende på baggrund af principielle afgørelser og erfaringer samt udtalelser fra Det Særlige Bygningssyn. Endvidere indeholder kapitlet information om støttemuligheder.

Kapitel 3. Ansøgningens indhold

Beskrivelse af, hvilket materiale en ansøgning typisk skal indeholde for at sagen er tilstrækkeligt oplyst og kan behandles.

Kapitel 4. Sagsbehandlingen

Beskrivelse af en række parametre som Slots- og Kulturstyrelsen vurderer og opvejer i den enkelte sag, inden der træffes en afgørelse.

Kapitlet fungerer således som et sagsbehandlingsværktøj for styrelsens medarbejdere og som en ressource, der kan give ansøgere, ejere og rådgivere indblik i, hvad Slots- og Kulturstyrelsen vurderer og lægger vægt på i byggesagsbehandlingen.

Kapitel 5. Faglig baggrundsviden

Introduktion til læseren af væsentlige dele af den faglige baggrundsviden, som ligger til grund for Slots- og Kulturstyrelsens behandling af byggesager.

Kapitel 6. Henvisning til principielle afgørelser og udtalelser

Såfremt der foreligger principielle klageafgørelser truffet af Kulturministeriets departement eller udtalelser fra Det Særlige Bygningssyn, der danner præcedens for Slots- og Kulturstyrelsens generelle praksis, fremgår disse af kapitlet. Kapitlet opdateres løbende.

Kapitel 7. Eksempler på betingelser

Liste over eksempler på særlige udførelsesmetoder og materialevalg, som en tilladelse kan være betinget af. Eksemplerne skal ikke forstås som en facitliste, da en afgørelse altid er baseret på en konkret vurdering af den enkelte sag.

Kapitel 8. Kilder

Kildehenvisninger.

BRONZE

Faglige retningslinjer for byggesager om bronzearbejder og bronzerestauring

December 2020

Publikationen er udarbejdet af Fredede Bygninger, Center for Kulturarv i Slots- og Kulturstyrelsen

Kontakt: bygoplan@slks.dk